

ornitofaune. Morda so edinole nekoliko preveč obljudeni, saj letno tja zaide kak milijon t.i. ekoturistov. Njim je ta knjiga tudi namenjena, saj gre izključno za priročnik za določevanje. Kot tak je zelo dober, po mojem mnenju boljši, kot ga je imela Evropa dolga leta. Kako dobro so obdelane posamezne vrste, težko sodim, vendar so ilustracije zelo kvalitetne, na nivoju drugih Helmovih priročnikov. Če vas bo kdaj pot zanesla v tiste kraje, ga le vzemite s seboj, lahko pa ga doživljate tudi doma bolj po estetski plati. Moram pa priznati, da sam nisem čisto dobro vedel, kaj bi počel z njim, še najbolj se mi je zdel uporaben kot referenčni priročnik za tropske vrste. Vsekakor pa je treba avtorjem čestitati za dobro opravljeno delo.

Primož Kmecl

Skrivnostna fotografija Mystery photograph

Skrivnostna fotografija iz 84. številke *Acrocephalus* je nastala 25. junija 1993 v vasi Zaklanec pri Horjulu. Tudi v tujih ornitoloških revijah se v zadnjem času pojavljajo fotografije, na katerih so sicer popolnoma običajne vrste ptičev, vendar so določeni deli skriti ali zabrisani. Pri razreševanju skrivnostnih fotografij nam včasih pomaga tudi okolje, v katerem je bila fotografirana ptica.

V našem primeru gre za tisto vrsto ptice, ki živi ali se zadržuje na različnih poslopih ali stavbah. Na fotografiji je lepo vidna lesena deščica, po kateri se je ravnokar v notranjost splazila "neznana" ptica. Na osnovi obarvanosti repa, peruti in hrbta lahko izločimo vse vrste sov, golobov in še nekatere posamezne vrste ptičev.

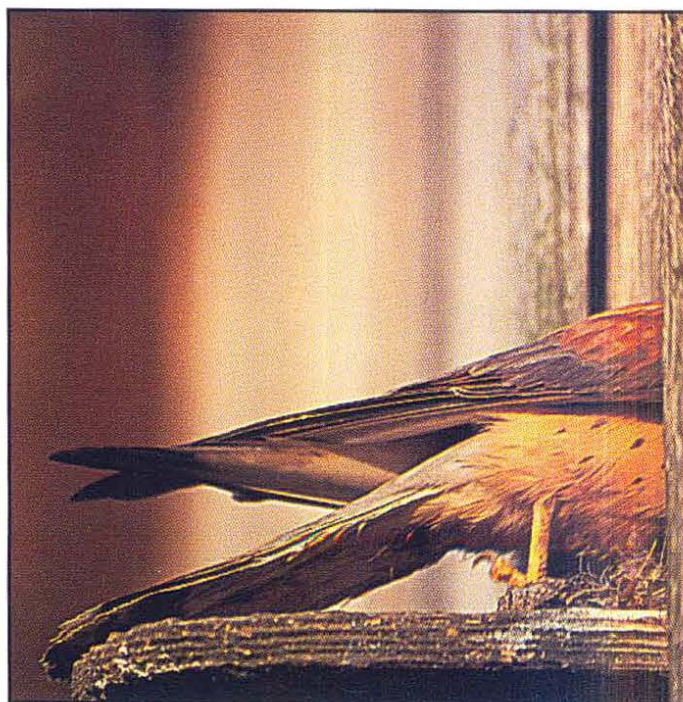
V ožji krog se tako uvrstita tudi navadna in južna postovka *Falco tinnunculus* / *naumanni*. Ker obe vrsti lahko gnezdita na različnih poslopih, si moramo bolj natančno ogledati določene barve letalnih, repnih in drugih peres. Včasih je važna tudi barva nog, kljuna, oči ali celo krempljev. Na naši fotografiji so lepo



Katera vrsta je to? Can you identify the species?
(M. Vogrin)

vidna rjava peresa na hrbtu ter peruti (brez črnih pikic).

Predvsem sekundarna krovna peresa na peruti so enobarvno sivkasto modre barve. Tudi bel (svetel) krempelj je lepo viden, v glavnem ni temne ali celo črne barve. Repna peresa so na vrhu v sivi barvi, kar dokazuje, da gre za samca ene izmed naših postovk. Vse zgoraj našteje značilnosti nam povedo, da je na skrivnostni fotografiji samec južne postovke *Falco naumanni*.



Glavne značilnosti južne postovke po obarvanosti perja so: hrbtna peresa ter del peres na peruti so enobarvno svetlo rjavkaste barve (brez temnih pik), sekundarna krovna peresa peruti so enobarvno sivkasto modre barve. Krempelj na prstu je svetle oziroma belkasto voščene barve.

Vnasprotju z južno postovko ima navadna postovka na hrbtu in na perutih na rjavi podlagi tudi temne pike, ravno tako so sekundarni krovci nad letalnimi peresi rjavkaste barve s temnimi pikami. Krempelj na prstih so temne, oziroma črne barve.

Večkrat se je že zgodilo, da sta bili ti dve vrsti zamenjani (predvsem samice in mladiči), ker je imela samica južne postovke umazane kremplje (od zemlje, največkrat po dežju) in tako so bili kremplji temne barve. Velikokrat se je naredila zamenjava zaradi slabih daljnogledov in prevelike razdalje in tako so se temne pike na hrbtu izgubile, tako da je navadna postovka postala južna. Še bi lahko našteval razlike in zamenjave, vendar zgodilo se je tisto, kar smo potihem sicer pričakovali, vendar ne tako iznenada. Leta 1994 so se spomladi južne postovke srečno vrnilo iz tople osrednje Afrike. V začetku meseca maja, ko je bil čas leženja jajc, so južne postovke iz vseh lokalitet po Sloveniji izginile neznano kam. Po tem letu smo še videvali samo posamezne osebkke, vendar pri nas niso gnezдили. V letu 1997 pa nismo opazili niti ene južne postovke.

Če boste opazili južno postovko ali pa niste prepričani, za katero od teh vrst gre, nemudoma pokličite na DOPPS ali v Prirodoslovni muzej Slovenije.

Dare Šere

Pismi uredniku Letters to the editor

Odgovor na obrazložitev skrivnostne fotografije v 78/79. št. *Acrocephalusa*

Če spoštovani pisec skrivnostne fotografije v 80. številki *Achrocephalusa*, Iztok Geister, govori, da se v osnovni šoli omitologije naučimo razlikovati med galebom in čigro, v srednji med morskim, rjavim in srebrnim galebom, nato pa

svoj "omitološko izobraževalni proces" razpreda vse tja do doktorata, bi si človek jel ustvariti mnenje, da sam pač ne nosi nič manjšega naziva kot dr. Galeb. Pa bi se o tem dalo marsikaj reči. Brskati po smeteh sicer ni nič kaj ljubo opravilo, posebej še, če so to tuje smeti. A včasih se človeku, že zavoljo splošnega blagra, če nič drugega, zdi vseeno vredno obregniti se ob kako stvar, kajti če ob napakah že od začetka velikodušno mižimo na eno oko, je jasno, da se bo stvar razpasla in na koncu bi se znalo zgoditi, da ne bo nihče več ločil med pravilnim in nepravilnim.

Kako bo namreč mogoče doktorirati iz "galeboznanstva", če že srednja šola ni zadovoljivo opravljena. Banalna razlika med rumenonogim in morskim galebom je tu podana zgolj na podlagi "mile" oblike kljuna fotografirane ptice. Čudno, če vemo da je to najbolj nezanesljiv znak pri določevanju teh dveh vrst, posebej v mladostnem perju. Še bolj čudno, ko je namreč že s same fotografije jasno razvidnih vsaj drugih pet znakov (tokrat povsem zanesljivih), ki morskega galeba povsem eliminirajo s seznama "pravilnih zadetkov". Morda bi si pisec lahko ogledal vzorce repa, sekundarnih velikih krovcev, "skapularjev" (angl.; scapulars, kasneje: "ramenska peresa"), srednjih krovcev, se obregnil ob čudno sivo barvo, ki jo je pri morskem galebu sila redko najti, kljun pa pustil ob strani, kajti že v svoji lastni, vse prej kot bogati zbirki fotografij mu pokažem pol ducata primerov "tenkokljunih morskih" in "debelokljunih rumenonogih galebov".

Pa pustimo srednjo šolo, ko že osnovna ni narejena z odliko. Govoriti o mladostnem galebu je ravno tako kot govoriti o človeku med dvema in petindvajsetimi leti starosti. Za to tudi ni nobene pametne osnove, ne opaznega smisla, sploh če je že iz slike razvidno (da o datumu sploh ne govorimo), da je galeb v prvem poletnem (angl.; 1st summer) perju. Galeb na sliki ima povsem sveže perje, popolnoma in povsem jasno pa je, da tu ni govora o jesenski golitvi, na katero se pisec pri določevanju opira, temveč o spomladanski golitvi (ta se pri intermediarnih perjih velikih galebov začne konec februarja in traja tja do prve polovice aprila).

S tem nepravilnosti še zdaleč ni konec, po pravici povedano se te tu šele začnejo. Še zdaleč neizpopolnjena slovenska omitološka terminologija pušča prosto pot novotvorjenkam, spoštovani pisec pa se tega zelo dobro zaveda. Njegovo operiranje z le-temi je tudi že znano, omenjeni članek pri tem seveda ni nikakršna izjema. Tako je nastala tudi zanimiva tvorjenka: "ramensko perje". Z anatomskega vidika sicer zelo posrečen izraz pri primerjanju med človekom in ptičem, ki se ob tem nehote